

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка
Кафедра мистецької освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Центральноукраїнського
державного університету

імені Володимира Винниченка

_____ професор Євген СОБОЛЬ

« ____ » _____ 2024 р.

ПРОГРАМА

Державного екзамену

МЕТОДИКА МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

для спеціальності:

014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

за освітнім(освітньо-кваліфікаційним рівнем)

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Освітня програма

Середня освіта (Музичне мистецтво та Художня культура)

Програма державного екзамену
розглянуто та ухвалено на засіданні
кафедри мистецької освіти

Протокол від « ____ » _____ 20__ року № ____

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма орієнтована на підготовку до виконання завдань з методики музичного виховання кваліфікаційного екзамену студентів-випускників Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка, що набувають освітній ступінь «бакалавр».

Завдання з методики музичного виховання розроблені згідно з Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка (затверджено вченою радою Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка (протокол №2 від 31.08.2020 р.; зі змінами (протокол №10 від 07.02.2022 р.); зі змінами, протокол № 6 від 28.11.2022 р.)

Методика музичного виховання – важлива частина сучасної педагогіки мистецтва, яка вивчає закономірності музичного виховання, удосконалює в цьому процесі зміст і методи музичного виховання і навчання. В своїх дослідженнях методика музичного виховання спирається на інші науки – естетику, музикознавство, музичну психологію, культурологію, психологію, узагальнений практичний досвід вчителів музичного мистецтва тощо.

Головною вимогою державного кваліфікаційного екзамену до рівня теоретичної підготовки студентів-випускників є ґрунтовне знання ними теоретичних основ фахових дисциплін, провідних концептуальних теорій навчання і виховання, усвідомлення ролі і значення психолого-педагогічних наук в їх майбутній професійній діяльності. Відповідь студента на державному екзамені повинна підтвердити повноту знань категорійно-понятійного апарату теорії та методики музичного виховання, нових підходів до трактування окремих понять, розуміння їх сутності, а також знання фактів, термінології, структур, принципів, законів, закономірностей, методів, засобів навчання і виховання.

Студент-випускник демонструє здатність аналізувати і будувати реальний навчально-виховний процес, діапазон володіння вміннями й навичками операційного рівня, методичну грамотність, зокрема сформованість гностичних, конструктивно-планувальних, проектувальних і комунікативно-навчальних умінь.

Курс «Методика музичного виховання» є одним із провідних у системі підготовки студентів до майбутньої педагогічної діяльності, має своєю *метою* теоретичну і практичну підготовку майбутніх фахівців до музично-виховної та музично-просвітницької діяльності з дітьми різного шкільного віку в умовах сучасної освітньої системи.

Цей курс сприяє усвідомленню майбутніми вчителями музичного мистецтва особливостей особистісної взаємодії в музично-педагогічному процесі, оволодінню засобами, формами і методами музичного розвитку дітей різного шкільного віку, закладенню основи у майбутніх педагогів для подальшого самовдосконалення, здатності аналізувати літературу у даній галузі, виявляти інтерес до нових технологій у музичній педагогіці.

Майбутній спеціаліст, опанувавши курс «Методика музичного виховання», повинен знати:

- вікові особливості музичного розвитку учнів різного віку;
- ключові поняття методики музичного виховання;
- зміст, завдання, організацію, форми та методи музичного навчання, виховання учнів у закладах загальної середньої освіти;
- сучасні методики музичного виховання;
- методи музичного виховання і навчання учнів різного віку;
- методи управління розвитком музичних здібностей, музичного сприйняття, музичного мислення учнів;
- взаємозв'язок особливостей вікового розвитку та організації навчального процесу на уроках музичного мистецтва;
- музично-теоретичний та мистецтвознавчий матеріал, який використовується у навчальному процесі на уроках музичного мистецтва;
- специфіку дитячої музичної творчості та виконавства.

Майбутній фахівець повинен вміти:

- використовувати здобуті знання з теорії, історії музичного виховання і навчання в практичній діяльності;
- керувати музичним розвитком дітей, їх музичною діяльністю, ураховуючи її різновиди та специфіку;
- оперувати основними теоретичними поняттями курсу, систематизувати зміст базових понять;
- користуватися елементами педагогічної техніки щодо керування власною діяльністю на уроці та діяльністю учнів;
- застосовувати сукупність методів і прийомів проведення навчальної і виховної роботи на уроці музичного мистецтва;
- комунікувати та співпрацювати в культурному та професійному контекстах;
- демонструвати практично презентацію твору для слухання в класі з метою підготовки учнів до його сприймання;
- викладати музику як предмет в навчально-виховних закладах освіти і культури.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Методика музичного виховання» у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

загальні	фахові
----------	--------

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	Володіння основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки
Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу суспільства та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей
Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	Генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного музичного мистецтва
Здатність приймати обґрунтовані рішення	Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача
Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації
Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності
Здатність працювати в команді	Усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН2. Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі легкої промисловості.

ПРН4. Розуміти особливості комунікації, взаємодії та співпраці в міжнародному культурному та професійному контекстах.

ПРН5. Володіти культурою мовлення, обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами.

ПРН9. Відшукувати, обробляти, аналізувати та оцінювати інформацію, що стосується професійної діяльності, користуватися спеціалізованим програмним забезпеченням та сучасними засобами зберігання та обробки інформації.

ПРН12. Уміти проектувати і реалізувати навчальні / розвивальні проекти.

ПРН13. Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі.

ПРН14. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти.

Питання на державний екзамен з методики музичного виховання складається з двох компонентів: теоретичного та практично-творчого. Теоретичний компонент комплексного кваліфікаційного іспиту має на меті виявити рівень теоретичних знань з методики музичного виховання. Практично-творчий компонент має на меті виявити рівень практичних умінь та навичок формування музичного сприймання у школярів, а також рівень готовності випускників до ідейно-художнього виховання учнів шляхом практичного ознайомлення з кращими творами світової музичної культури різних епох, стилів і жанрів; уміння використовувати сучасні комп'ютерні технології та музичні комп'ютерні програми з метою широкого застосування в творчій та професійній діяльності.

Під час екзамену студент повинен продемонструвати знання з теорії та практики музичного виховання, розкрити завдання естетичного виховання на сучасному етапі; виконати практичне завдання.

Глибока повна відповідь на екзамені неможлива без опрацювання найновіших досліджень у галузі музичної педагогіки, знайомства з досягненнями передової методичної практики, вивчення праць із психології, дидактики, теорії виховання, мистецтвознавства, що безпосередньо стосується проблеми методики викладання музичного мистецтва в загальноосвітній школі. Випускникові необхідно обґрунтувати виховні й навчальні завдання уроків музичного мистецтва, розкрити їх особливості, знати їх типи та сучасні вимоги до організації та проведення, професійні вимоги до вчителя загальноосвітньої школи, сучасні концепції в галузі музичного виховання школярів тощо.

2. ЗРАЗОК БІЛЕТА З КУРСУ «МЕТОДИКА МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ»

**Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка**

Освітній рівень бакалавр

Спеціальність 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Освітня програма Середня освіта (Музичне мистецтво та Художня культура)

Форма навчання денна

Навчальна дисципліна методика музичного виховання

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

до кваліфікаційного екзамену: Теоретична/практична частина

1. Основні нормативні документи Нової української школи, якими визначається зміст музичної освіти України
2. Організація слухання музики на уроці. Аналіз її складових.

3. Презентувати твір для слухання в класі з метою підготовки учнів до його сприймання – Каміль Сен-Санс «Зозуля в глибині лісу» із сюїти «Карнавал тварин»

Затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20 _____ року

Завідувач кафедри _____

(підпис) (посада)

(прізвище та ініціали)

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

В оцінці **теоретичних** знань випускників враховуються такі позиції:

- достатність обсягу знань;
- правильність, повнота, глибина, системність, міцність знань;
- ґрунтовність обізнаності з основними поняттями, принципами, законами, правилами, фактами, явищами;
- рівень володіння педагогічною теорією і логікою міркувань;
- рівень здійснення мисленнєвих операцій – аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення;
- рівень володіння культурою мовлення у проявах усіх ознак: правильності, точності, виразності, доцільності, змістовності.

Оцінювання **практичних умінь** студентів-випускників здійснюється на основі виявленої ними здатності застосовувати знання з теорії і методики музичної освіти на уроках музичного мистецтва (інтегрованого курсу «Мистецтво»), моделювати педагогічний процес в навчальному закладі у різноманітних методах і формах роботи з учнями. В оцінюванні практичних умінь враховуються:

- повнота аналізу проблеми;
- самостійність міркувань, наявність власних суджень щодо трактування проблематики завдання;
- грамотність аргументації;
- використання категоріального апарату.

Модуль з методики музичного виховання складається з двох частин: теоретичної та практичної, кожна з яких оцінюється за 30-бальною шкалою. Теоретична частина представлена двома питаннями, практична – надає можливість виявити наявність практичних вмінь студента з показу фрагменту уроку музичного мистецтва, зокрема – презентації твору для слухання в класі з метою підготовки учнів до його сприймання.

ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

Кількість балів*	Критерії оцінювання виконання завдання з методики музичного виховання (теоретична частина)
27-30 балів	студент-випускник виявляє міцні, системні й глибокі знання з методики музичного виховання, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях, демонструє досконале знання і розуміння основних теоретичних положень, володіє науковою та спеціальною музичною термінологіями, самостійно аналізує та оцінює музично-педагогічні явища, виявляє і обґрунтовує причинно-наслідкові зв'язки, робить самостійні обґрунтовані висновки, виявляє вміння логічно викладати свої думки. Відповідає на питання емоційно й переконливо.
23-26 балів	студент-випускник самостійно відтворює навчальний матеріал, виявляє знання і розуміння основних теоретичних положень, допускає незначні помилки під час пояснення окремих педагогічних явищ та у формулюванні наукових термінів, встановлює причинно-наслідкові зв'язки, самостійно аналізує та оцінює педагогічні явища, застосовує знання у стандартних ситуаціях, робить самостійні, але недостатньо чіткі висновки, виправляє власні помилки, виявляє вміння логічно викладати свої думки. Показ практичного завдання невиразний, млявий.
19-22 балів	студент-випускник виявляє достатній рівень знання матеріалу, самостійно його відтворює, допускає незначні помилки під час пояснення окремих педагогічних явищ та у формулюванні наукових термінів, здатний до самостійного аналізу, але робить це невпевнено, здатний до застосовування знання у стандартних ситуаціях, але при цьому не виявляє креативного підходу, робить самостійні, але недостатньо чіткі висновки.
14-18 балів	студент-випускник самостійно, але неповно відтворює навчальний матеріал, виявляє недостатній рівень знання й розуміння основних положень методики музичного виховання, допускає помилки під час пояснення окремих мистецьких явищ, з допомогою викладача оцінює музично-педагогічні явища, застосовує знання у стандартних ситуаціях, робить не чіткі висновки, частково дотримується логіки під час викладення своєї думки.
1-13 балів	студент-випускник виявляє поверхові знання й розуміння основних положень методики музичного виховання, відтворює лише окремі фрагменти, називає лише розрізнені факти, дає відповідь у формі висловлювання (судження); допускає суттєві помилки під час пояснення методичних особливостей викладання музичного мистецтва та оперує лише загальними фразами, не виявляє вміння

	логічно викладати свої думки, необхідні практичні навички не сформовані.
--	--

*за умови визначення іншої кількості балів на завдання з методики музичного виховання запропонована кількість балів відповідного рівня змінюється пропорційно

ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

Практичним завданням є презентація твору для слухання в класі, з метою підготовки учнів до його сприймання.

Практична частина надає можливість виявити наявність практичних вмінь студента з показу фрагменту уроку музичного мистецтва, зокрема – презентації твору для слухання в класі з метою підготовки учнів до його сприймання (30 балів). Під час оцінювання практичного завдання враховується:

- знання теоретичного матеріалу, що є основою проведення даної роботи;
- уміння узагальнювати матеріал та пристосовувати до відповідного вікового періоду учнів;
- повнота розкриття питання, логіка викладу, культура мовлення;
- самостійність, логічність мислення;
- навичка творчого переосмислення матеріалу та цікавого подання учням.

Кількість балів*	Критерії оцінювання виконання завдання з методики музичного виховання (практична частина)
26-30 балів	студент в процесі відповіді на теоретичні питання виявляє правильне розуміння змісту розглянутих понять, дає точне визначення й тлумачення таких понять, правильно їх класифікує, логічно викладає відповідь, яку буде за власним планом та супроводжує прикладами, демонструє знання спеціальної музичної термінології, відповідає чітко, грамотно; в процесі виконання практичного завдання виявляє емоційність, обізнаність в музичному матеріалі, має навички його аналізу та артистичного, креативного викладу;
21-25 балів	знання студента є достатніми, він виявляє глибоке засвоєння програмового матеріалу, логічно й творчо викладає його в усній та письмовій формах але допускає 1-3 неточності у відповіді. В процесі виконання практичного завдання виявляє міцні знання, але фрагмент уроку демонструє стримано, малоемоційно або не дуже цікаво
16-20 балів	знання студента є достатніми, він намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки. Загалом контролює власну діяльність,

	але допускає деякі неточності у відповідях в усній і письмовій формах щодо спеціальної музичної термінології, які потребують зауваження або корегування. Здатний в процесі відповіді усувати помилки. Практичне завдання виконує з ентузіазмом, але презентація твору для слухання досить хаотична, без чітко вибудованої схеми подання матеріалу
11-15 балів	студент загалом орієнтується у навчальному матеріалі, знає основні теорії і факти, більша частина відповіді задовольняє вимоги до відповіді на оцінку «добре», але виявляються окремі неточності, які не перешкоджають подальшому засвоєнню програмного матеріалу. Не може самостійно навести приклад описаного теоретичного поняття, але відповідає після допомоги
6-10 балів	Студент володіє методикою проведення основних видів діяльності на уроках музичного мистецтва, але музично-теоретичні та виконавські вміння й навички на посередньому рівні. Студент зазнає труднощів у використанні матеріалу при вирішенні нестандартних завдань. Викладає матеріал непослідовно.
1-5 балів	ставиться тоді, коли студент не оволодів основними знаннями та вміннями відповідно до вимог навчальної програми, але намагався відповідати.

4. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 1. Мета та завдання курсу «Методика музичного виховання» у системі підготовки вчителя музичного мистецтва

Методика музичного виховання як наука. Музичне мистецтво як навчальний предмет. Урок музичного мистецтва. Традиційні та нетрадиційні уроки, їх види. Зміст і форми позаурочної діяльності учнів

Тема 2. Особливості викладання мистецтва в НУШ

Огляд нормативно-правових документів (ЗУ «Про освіту», Державний стандарт початкової освіти). Мета та змістові лінії мистецької галузі в НУШ. Вимоги до навчальної дисципліни «Мистецтво» у Типових освітніх програмах. Основні принципи Держстандарту початкової освіти.

Тема 3. Урок музичного мистецтва

Основні дидактичні принципи музично-педагогічного процесу. Дидактичні вимоги до організації проведення уроку музичного мистецтва. Структурні компоненти уроку музичного мистецтва. Методичні основи планування уроку музичного мистецтва в очному та дистанційному форматах. Методи стимулювання музичної діяльності в навчальному процесі. Асоціативно-

синестетичні методи слухання музики. Форми вокально-хорової роботи на уроці музичного мистецтва

Тема 4. Види музичної діяльності на уроці музичного мистецтва (очний і дистанційний формат)

Спів на уроці музичного мистецтва. Особливості розвитку дитячого голосу, гігієна дитячого голосу на уроці музичного мистецтва. Слухання музики. Особливості музичного сприйняття учнів початкової школи в залежності від віку. Музична грамота. Музична діяльність дітей. Гра на елементарних музичних інструментах. Музично-ритмічна та музично-пластична діяльність.

Тема 5. Викладання музичного мистецтва у дистанційному форматі

Види дидактичного контенту для уроків музичного мистецтва в процесі дистанційного навчання. Приклади сервісів та програм для його виготовлення. Методика розучування пісні з шкільного репертуару у дистанційному форматі. Інтерактивні вправи на wordwall та LearningApps. Сервіс sway. office. com як інструмент дистанційного навчання.

Тема 6. Ретроспективний аналіз вітчизняних і зарубіжних систем масового музичного виховання

Музично-педагогічна система Дмитра Кабалевського. Мета музичного виховання в болгарських школах. Борис Трічков та його „Драбина“. Музично-педагогічна система Еміля Жак-Далькроза. Музично-педагогічна система Карла Орфа. Система музичного виховання Золтана Кодая.

Тема 7. Досвід відомих вітчизняних музикантів-педагогів у галузі музичного виховання

Значення педагогічної діяльності в налагодженні навчального процесу М. Лисенка. Педагогічний досвід М. Леонтовича у галузі музичного виховання. Педагогічна спадщина К. Стеценка. Особливості методики музичного навчання Василя Верховинця. Музично-співацьке виховання у загальноосвітній школі за системою Д. Огороднова.

Тема 8. Особливості музичного виховання в початкових класах (1-2 кл)

Специфіка фізичного, психічного та соціального розвитку, актуальні проблеми віку у 1 класі та їх взаємозв'язок з видами музичної діяльності. Специфіка фізичного, психічного та соціального розвитку, актуальні проблеми віку у 2 класі. Огляд підручників «Мистецтво» за програмою НУШ у 1-2 класах.

Тема 9. Особливості викладання мистецтва у молодшій школі (3-4 кл.)

Специфіка фізичного, психічного та соціального розвитку, актуальні проблеми віку у 3 класі та їх взаємозв'язок з видами музичної діяльності. Інтерактивні підходи до викладання музичного мистецтва. Аналіз інтегрованого заняття з музичного мистецтва. Специфіка фізичного,

психічного та соціального розвитку, актуальні проблеми віку у 4 класі. Огляд підручників галузі «Мистецтво» за програмою НУШ у 3-4 класі.

Тема 10. Музичне мистецтво в середніх класах загальноосвітньої школи
Специфіка фізичного, психічного та соціального розвитку, актуальні проблеми віку у 5 класі. Огляд підручників галузі «Мистецтво» за програмою НУШ у 5 класі. Актуальні виклики проблемного навчання музики. Засоби розвитку музичної творчості учнів середнього віку на уроці музичного мистецтва.

5. ЗАПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Основні нормативні документи Нової української школи, якими визначається зміст музичної освіти України
2. Організація слухання музики на уроці. Аналіз її складових.
3. Методичні основи планування уроку музичного мистецтва
4. Музично-ритмічна діяльність у структурі уроку музики
5. Структурні компоненти уроку музичного мистецтва
6. Гра на елементарних музичних інструментах як вид музичної діяльності на уроці
7. Методика розучування пісні з шкільного репертуару
8. Методи стимулювання музичної діяльності в навчальному процесі
9. Форми організації музично-педагогічного процесу
10. Види музичної діяльності учнів на уроках музичного мистецтва
11. Охарактеризувати основні дидактичні принципи музично-педагогічного процесу
12. Охарактеризувати дидактичні вимоги до організації проведення уроку музичного мистецтва
13. Окреслити форми організації навчання музики
14. Розкрити зміст проблемного навчання музики
15. Пояснити доцільність використання нетрадиційних уроків музичного мистецтва
16. Розвиток музичної творчості учнів на уроці музичного мистецтва
17. Форми організації позакласних музичних занять
18. Музично-пластична діяльність на уроці музичного мистецтва
19. Система музичного виховання Д.Кабалевського та її специфічні риси
20. Роль візуалізації навчального матеріалу в процесі дистанційного навчання
21. Види музичної діяльності на уроці музичного мистецтва в процесі дистанційного навчання.
22. Види дидактичного контенту для уроків музичного мистецтва в процесі дистанційного навчання. Приклади сервісів та програм для його виготовлення.
23. Методика розучування шкільного репертуару (на прикладі пісенного репертуару до підручників 1-4 кл за програмою НУШ)
24. Розвиток образного мислення учнів початкової школи на уроках музичного мистецтва

25. Особливості музичного сприйняття учнів початкової школи в залежності від віку
26. Вокально-хорова робота на уроці музичного мистецтва
27. Інтегрований курс «Мистецтво» в початковій школі та особливості його реалізації
28. Система музичного виховання Д.Кабалевського та інтегрований курс «Мистецтво» : відмінності та спільні риси
29. Особливості розвитку дитячого голосу, гігієна дитячого голосу на уроці музичного мистецтва.
30. Методика розучування пісні з шкільного репертуару у дистанційному форматі
31. Особливості музичного виховання в болгарських школах. Борис Трічков та його „Драбина”.
32. Музично-педагогічна система Еміля Жак-Далькроза
33. Музично-педагогічна система Карла Орфа
34. Специфічні риси системи музичного виховання Золтана Кодая
35. Особливості методики музичного навчання Василя Верховинця.
36. Значення педагогічної діяльності в налагодженні навчального процесу М. Лисенка.
37. Основні положення концепції музичної освіти і виховання М. Леонтовича.
38. Значення музично-педагогічного доробку К. Стеценка. Основні тези педагогічних переконань К. Стеценка у галузі музичного шкільництва. Форми вокально-хорової роботи на уроці музичного мистецтва
39. Музично-співацьке виховання у загальноосвітній школі за системою Д. Огороднова
40. Методи керівництва співацькою діяльністю учнів
41. Особливості проведення слухання музики на уроках музичного мистецтва
42. Музично-педагогічна система Д. Кабалевського та представників національної музично-педагогічної школи (порівняльний аспект)
43. Музично-педагогічні системи Е. Жак-Далькроза та Василя Верховинця (схожі та відмінні риси)
44. Особливості проведення розспівування на уроці музичного мистецтва

6. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гасенко Л.І. Методика викладання музики в школі. Лебедин, 2009.-260с.
2. Гейнрихс И.П. Музичний слух; Почуття ритму і його розвиток //
3. Гейнрихс И.П. Навчання співу по нотах у початковій і середній школі. - М.-Л., 1964.
4. Календарно-тематичне планування уроків мистецтва у 4 класі до підручника: Мистецтво. 4 клас. – Київ: «Генеза», 2021. – 128 с. : іл. Л.М. Масол, О.В. Гайдамака, О.М. Колотило
5. Кондратова Л.Г. Мистецтво: підручник інтегрованого курсу для 1 кл. закладів загальн. серед. освіти / Л.Г. Кондратова. – Тернопіль: Навчальна книга. – Богдан. – 2018. – 144 с.

6. Кондратова Л.Г. Мистецтво: підручник інтегрованого курсу для 2 кл. закладів загальн. серед. освіти / Л.Г. Кондратова. – Тернопіль: Навчальна книга. – Богдан. – 2019. – 152 с.
7. Кондратова Л.Г. Мистецтво: підручник інтегрованого курсу для 3 кл. закладів загальн. серед. освіти / Л.Г. Кондратова. – Тернопіль: Навчальна книга. – Богдан. – 2020. – 160 с.
8. Кондратова Л.Г. Мистецтво: підручник інтегрованого курсу для 4 кл. закладів загальн. серед. освіти / Л.Г. Кондратова. – Тернопіль: Навчальна книга. – Богдан. – 2021. – 160 с.
9. Кондратова Л.Г. Мистецтво: підручник інтегрованого курсу для 5 кл. закладів загальн. серед. освіти / Л.Г. Кондратова. – Тернопіль: Навчальна книга. – Богдан. – 2022. – 240 с.
10. Кондратова Л.Г. Мистецтво: підручник інтегрованого курсу для 6 кл. закладів загальн. серед. освіти / Л.Г. Кондратова. – Тернопіль: Навчальна книга. – Богдан. – 2023. – 286 с.
11. Кондратова Л.Г. Музичне мистецтво : конспекти уроків : 4 кл. : до підручника Л.Г Кондратової / Л.Г. Кондратова. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2015. — 144 с. (Серія «Бібліотека вчителя»).
12. Масол Л. М. Методика навчання мистецтву у початковій школі : посібник / Л.М. Масол, О.В. Гайдамака, Є.В. Белкіна. \ Харків: Веста: Ранок, 2006. – 256 с.
13. Масол Л. М. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 1-2 класах на засадах компетентнісного підходу» / Людмила Масол. – Київ : Генеза, 2019. – 208 с.
14. Методика музичного виховання : метод. рек. для студ. спец.«Музичне мистецтво (Художня культура)» / Л. М. Сбітнєва : Держ. закл. «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». - Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2017 — 58 с.
15. Методика музичного навчання та виховання : навч.-метод. посібник / Людмила Аристова. – Миколаїв : Іліон, 2018. – 404 с.
16. Михайличенко О. В. Музично-педагогічна діяльність українських композиторів і виконавців другої половини ХІХ – початку ХХ ст.: історичні нариси. Суми: Видавничо-виробниче підприємство «Мрія-1», 2005. 102 с.
17. Музично-педагогічна підготовка вчителів: Учений. записки № 399, МГПИ. М., 1970.
18. Олексюк О.М. Музична педагогіка: Навчальний посібник. - К.: КНУКіМ, 2006. -188 с.
19. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін) / Г.М. Падалка. – Київ: Освіта України, 2008. – 274 с.

20. Педагогіка і методика музичного виховання (питання і відповіді) та практичні поради щодо підготовки студентів до державної атестації : навч.-метод. посіб. / [Григор'єва В.В., Пащенко І.М., Щербакова Н.М. та ін.] ; під ред. к.п.н., доц. І.В. Дубінець. – Мелітополь: ПП Скребейко П.В., 2017. – 385 с.
21. Печерська Е.П. Уроки музики в початкових класах. - К. Либідь, 2001.- 272 с.
22. Ракітянська Л.М. Педагогічна практика з музичного мистецтва в початковій школі: теоретичний та методичний аспекти: навчально-методичний посібник для студентів-практикантів зі спеціальності «Музичне мистецтво» / Л.М. Ракітянська. – Кривий Ріг : Видавництво ФОП Чернявський, 2018. – 348 с.
23. Ростовський О. Я. Методика викладання музики в основній школі: Навч.-метод. посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. – 272 с.
24. Ростовський О.Я. Методика музичного виховання в початковій школі. - Тернопіль, 2000. - 212с.
25. Ростовський О.Я. Теорія і методика музичної освіти: Навч.-метод. Посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011.
26. Рудницька О.П. Педагогіка: загальна та мистецька: навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга, 2005. 360 с.
27. Семизорова В. В., Шараєвська І. Я., Степаненко Н. В. Використання системи «елементарного музикування» Карла Орфа в освітньому процесі дошкільного навчального закладу. Тернопіль : Мандрівець, 2014. 68 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.info-library.com.ua>
2. <http://eduknigi.com/>
3. <http://psi-help.com/storya-pedagogki.html>
4. <http://pulib.if.ua/book/217>
5. <http://osvita.ua/school>
6. <http://osvita.ua/school/teacher/3510/>
7. http://pidruchniki.ws/17530607/pedagogika/ponyattya_istoriyi_pedagogiki
8. http://ebooktime.net/book_346.html
9. http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Pedagog/Djurin/index.php
10. <https://osvita.diia.gov.ua/courses/serial-iz-tsyfrovoi-hramotnosti-dlia-vchyteliv>
11. <https://learningapps.org>
12. https://www.youtube.com/watch?v=MoPqhYowlQE&list=PLHJGrnY9n1kCRXS_INzEc_l7YaMVWCzvj_e
13. https://www.youtube.com/watch?v=X_cxd3niEUA&list=PLHJGrnY9n1kAmHDPNai7R_rKhvCqG_eYvS&index=1&t=52s
14. https://www.youtube.com/watch?v=OnCdS3RqwpM&list=PLHJGrnY9n1kAmHDPNai7R_rKhvCqG_eYvS&index=2&t=61s
15. https://youtube.com/playlist?list=PLBBZp1KFeXMqt4paxU_gaR_lvG5sNcd3V